

למשפחות לבית אבותם

תולדות משפחות מיוחסות בישראל

הראשון למשפחת וועבר שעלה לארץ-הקודש הוא "הרב מאדא" הגאון רבי מרדכי אליעזר וועבר ■ התיישב בירושלים והיה בה מראשי כולל "שומרי החומות" ■ משני בניו הסתעפה המשפחה בירושלים ■ המשפחה מתייחסת אל רבנו ה"ב"ח" ובעל ה"מגן אברהם" ■ רבים מצדיקי הדור השתדכו עם בני המשפחה ומצאצאיהם משפחות ענפות בישראל
ח. ירושלמי

משפחת וועבר

המשפחות המסתעפות:

אבעלעס ■ אשכנזי ■ בלויא ■ גרובייס ■ האגר ■ הויזמן ■ הלברשטאם ■ הרצל ■ ולדלר ■ זאנענפעלד ■ לדברג ■ מושקין ■ פעדווא ■ פריינד ■ פריעדן ■ צוקרמן ■ קראוז ■ רוטבלט ■ רייכנפלד ■ שארף ■ שזורי ■ שיינברגר ■ שלעזינגער ■ שפירא

לעצמו מידות טובות. אחר כך למד שלש שנים אצל הגי"ר יצחק משה פערלס אב"ד אייזנשטאט, בישיבתו בבאניאד, במשך שלש שנים והוא הסמיכו לרבנות יחד עם רבו בעל ה"יריעות שלמה" והגי"ר יחזקאל בנעט אב"ד נייטרא.

בשנת תר"ד, בהיותו כבן כ"ב, נשא את מ' שרה יהודית בתו הבכורה של הגי"ר פנחס לייב פרידען אב"ד קאמראן. החתונה נערכה בחודש אלול, ונשתמר מכתב בו כותב חותנו שנבצר ממנו להשתתף באסיפה כנגד הניאולוגים עקב נשואי בתו.

עד שנת תר"ט גר ליד אביו בפעטראווסלע. בהיותו כבן כ"ז, לאחר רצח אביו עבר עם אמו ומשפחתו לבאטשקע כשהוא שוקד על תלמודו וממאן להכנס למסחר ונתמך ע"י דודיו כשנתיים.

בשנת תר"י, בהיותו כבן כ"ט, התקבל לרבנות עיר מולדתו פעטראווסלע. בתשרי תר"י, התעלה לרב היישוב 'אדא', בה התגורר ועל שמה נקרא עד סוף ימיו 'הרב מאדא'. מצודתו היתה פרושה על היישובים הסמוכים: בעטשע, מאל ופולדוואר והגלילות שבסרביה. מעניין לציין, כי קודמו לרבנות אדא היה הגי"ר יעקב היילברון שנרצח גם הוא על ידי פורעים סרביים.

הרב מאדא כותב על רבנותו שם: "וישבתי שם בכבוד גדול ובפרנסה טובה והרחבה, ושמעו כל אנשי הגליל קול מוסרי ותוכחתי נתקבלה, אך קיבלתי עלי סבל עול הרבנות, שמרתי בקרבי את פקודת אאמו"ר הקדוש אשר ייסרני ביד חזקה ללכת לארה"ק ומאסתי את כבוד הרבנות וכל ההתנהגות ברבנות היו בעיני לצנינים, ואשתי לא נותנת לי לנסוע לעי"ע לארה"ק".

בהיותו קנאי לה' ולתורתו הכניס שינויים בסדרי השחיטה והלימוד בעירו, ודבר זה גרם למחלוקת נגדו. כאשר נוכח לדעת כי סכיני השוחטים מלאים פגיונות והשוחטים משתכרים כלוט, החליט להנזיר מאכילת בשר ושלש שנים לא באה אל פיו חתיכת בשר. הוא עצמו לימד תינוקות כמה שנים ולבנו הביא מלמד מקראקא, את החסיד ר' משה יוסף יוקר שאח"כ התמנה לרב ברזעפניק. בהשפעת המלמד היה לחסיד צאנו נלהב והחל משנת תר"י נסע פעמיים-שלש בשנה אל מו"ר ה"דברי חיים" ובעצתו למד את מלאכת השחיטה וכך יכול היה לאכול בשר. מחמת קנאותו הרבה סבל רבות ממתנגדיו.

כיסופים עצומים היו לו לארץ-הקודש אך הוא נמנע לעלות בשל סירוב זוגתו. בחודש אלול תר"ל, לאחר י"ט שנות רבנות, הסכימה אשתו והוא התפטר מרבנותו והחל בהכנותיו לעלות ארצה. בתחילת הדרך, חזרה אשתו מהסכמתה וביקשה לחזור. בספריו מספר הרב מאדא, כי י"ז שבועות התהלך נבוך ומודאג באין לו מכיר ואין מאסף אותו הביתה. בתוך אותה תקופה נחלה במשך כשישה שבועות עד שנודע זאת למו"ר ה"דברי חיים" אשר ציוה עליו לקבל את רבנות העיר וואלווא הסמוכה לסיגעט החל משבט תר"א, והתנה עמו שהוא מקבל את הרבנות לשלש שנים בלבד ולאחר מכן יעלה ארצה.

הארץ הקדושה עד כלות הנפש. הכניס אורחים לביתו דרך קבע ובייחוד את הנוסעים לארץ ישראל, אותם חיבב כבבת עינו. גם את בנו יחידו ציוה טרם פטירתו לעלות לארץ-ישראל והוא קיים זאת כעבור שנים.

קנאי גדול היה לה' ותורתו, והיה עומד על המשמר לבל לשנות שום תג ממסורת ישראל. כאשר היה מגיד משרים דורש בפני בני הקהילה בביהכ"נ, עמד על המשמר לבל ישתמש במושגים זרים לרוח היהדות, ואם שמע תיבה אחת שלא כהוגן, היה מפסיק מדרשתו ומכריחו לירד מן הבמה. על בנו יחידו הרב מאדא שמר מכל משמר שלא ילמד לימודים זרים ולא ילבש מלבושי נכרים.

בנו הרב מאדא כותב עליו: "הגם שהיה עני בלא נכסים ולא היה רב לעדתו ולא מורה, מכל-מקום אהבת תורה ואהבת תלמידי חכמים ואהבת רבו הגאון החת"ס, אינו בנמצא בין סוחרים כמו אבא מארי ז"ל. ולהיפך - שנהא של רשעים בעלי עבירה ופערדיגער (מטיפים), גם כן קשה למצוא דוגמתו בין אנשי העולם שאינם רביים".

בליל ראש חודש שבט שנת תר"ט, נרצח ר' דוד בידי פורעי חוק סרביים. בנו שהתחבא תחת המיטה סיפר, כי נרצח בסיימו לומר את ספר התהילים וכאשר קרא את המילים "כל הנשמה תהלל קה", יצאה נשמתו בייסורים. הבן לא היה לאל ידו להושיעו.

"ויבכו אותו כל בית ישראל" ואלהים הצטרפו גם התושבים הנכריים שכיבדוהו וחיבבוהו. ביום השנה לפטירתו היו רבים עולים לקברו ופעלו שם ישועות, עד שמדוחק העולים התקינו מעקה סביב קברו. לזכרו נקבע יום תענית לבני החברה קדישא בעירו ביום רציחתו, והמנהג התקיים במשך קרוב למאה שנה עד פרוץ השואה.

דור שני:

הג"ר מרדכי אליעזר וועבר מאדא מראשי כולל "שומרי החומות" בירושלים

הודה והדרה של משפחת וועבר. מו"ר ה"דברי חיים" מצאנו, אליו התקרב לאחר שהביא לביתו מלמד מחשובי חסידי צאנו, היה מכנה אותו: "רב אדא בר אהבה", ולפי השערה קרא לו כן על-שם אמו מרת ליבלא (-אהובה).

נולד לאביו ר' דוד בשנת תקפ"ב וגדל על ברכיו. נותר לו בן יחיד לפליטה מפגעי הזמן וכאשר הגיע זמנו ללמוד בישיבה קשתה על הוריו הפרידה ממנו, ולבסוף נסע למאקאווא הסמוכה ולמד אצל הגי"ר שלמה זלמן אולמן בעל ה"יריעות שלמה" חמש שנים, וכתב עליו שמלבד חריפותו ובקיאותו ראה אצלו מופתים רבים.

מחצית השנה לפני תחילת שנת ת"ר, עוד הספיק ללמוד מפי מו"ר החת"ס סמוך להסתלקותו, וכותב שהספיק במשך תקופה זו לרכוש

דור ראשון:

הג"ר דוד וועבר מפעטראווסלע מתלמידי מו"ר ה"חתם סופר"

בנו של ר' מרדכי אליעזר וועבר, שעל שמו נקרא בנו יחידו הרב מאדא, ונכדו של הגאון המפורסם רבי אברהם אבלי גומבינער בעל

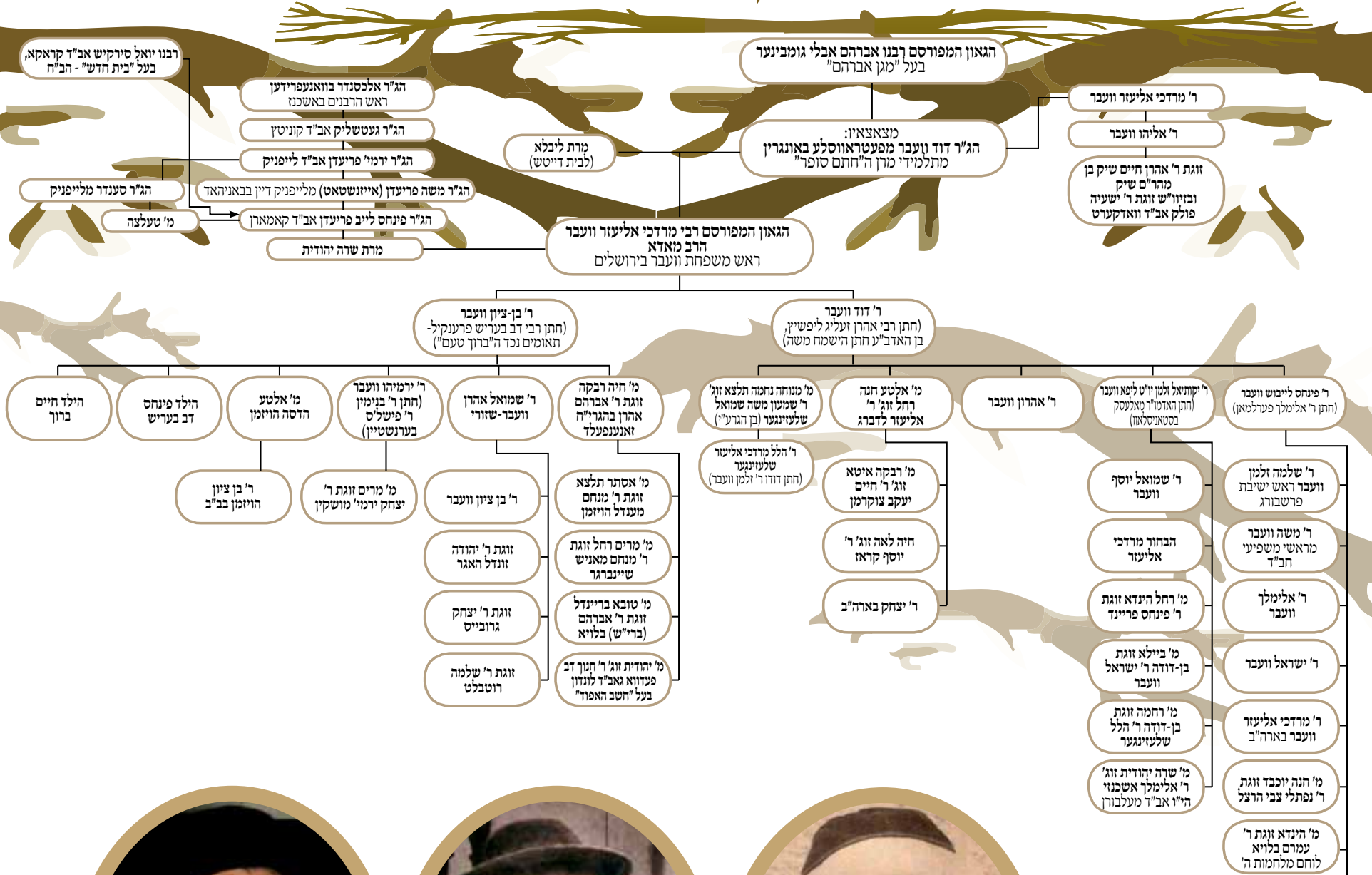
רבי בן ציון וועבר בן הרב מאדא

ה"מגן אברהם" על שולחן-ערוך. אחיו היה ר' אליהו וועבר, חותנו של הגי"ר אהרן חיים שיק בנו של ה"מהר"ם שיק" ובזיוו"ש חותנו של הגי"ר ישע"י פולק אב"ד וואדקערט.

תלמיד חכם ומרביץ תורה ברבים בעירו פעטראווסלע באונגרין, מגדולי תלמידי מו"ר ה"חתם סופר". זוגתו מרת ליבלא היתה כנראה ממשפחת דייטש המעטירה.

רבות בשנים שימש כגבאי צדקה לטובת ארץ-ישראל וחיבב את

אילן משפחת וועבר

רבי משה וועבר

רבי אברהם אהרן זאנענפעלד

רבי זלמן יו"ט ליפא וועבר

למעשה כיהן שם כג' שנים ומחצה, אך לא רווח שם נחת וצער היה מנת חלקו. מרן ה"דברי חיים" חיבבו מאד כעדות בניו בהסכמה לספרו "אופל ובוהן" וכך כותב גם הנכד הרה"ק ר' שלמה מבאבוב: "רבנו הקדוש חיבב אותו למאד ולא זו מחבבו עד שראה שמתחתו עם בת ת"ח גדול צדיק הדור ועם האב"ד צעשניוב". הסתופף גם בצל הרה"ק מזידיטשוב ואילו נסע שלש פעמים בשנה. נערץ על ידי גדולי דורו אשר שיגרו אליו תשובות המשוקעות בספריהם. ביניהם: רבו בעל ה"יריעות שלמה"; הג"ר יוסף שאול נאטאנאוהן בעל ה"שוואל ומשיב"; הג"ר יצחק שמלעקיש בעל שו"ת "בית יצחק"; רבו בעל ה"דברי חיים" המפנה שתי תשובות אליו

מכתב סמיכה של הרב מאדא מנאח רבנו הג"ר יצחק משה פערלס

זוננפלד, ונטל חלק במערכה. הוא לחם כנגד אלו שביקשו להכניס לבתי הספר לימוד שפות והוציא לאור את ספרו "נובל העלים" לביאור האיסור בזה. מלחמות הקודש שלו גררו אליו מתנגדים רבים אשר ירדו לחייו וביזוהו, אך הוא לא נרתע והמשיך להרבות פעלים לחיזוק חומת ירושלים. הרב מבריסק רחש לו כבוד רב ובהסכמותיו לספריו מתארו בתארים נכבדים. הפעם היחידה שהרב מבריסק השתתף בדרשה או בהספד כל שהוא, היה בהספדו על הרב מאדא שנשא מרן הגרי"ח זוננפלד. התפרסם מאד בדקדוק המצוות שלו והיה נוהר מאכילת מצות בפסח, חוץ מליל יו"ט הראשון. רבות טרח למען מצוות "שילוח הק"י" ובכל פעם שזכה לקיים מצוה זו היה עורך סעודה. בתשרי תרנ"ב, חודשים ספורים טרם הסתלקותו, נכנס בחשאי יחד עם החסיד ר' שמעון הויזמן מתברון, אל פנים מערת המכפלה לאחר שיחדו את השייח' המוסלמי, ושם התפללו. השייח' שהופקד על שמירתם נרדם, וכאשר התעורר שם לבו לכך שמשמרתו עומדת להסתיים והסכנה גדולה. הוא מיהר להוציאם משם אך ברוב חפזונם שכחו שם ספר תהילים והעריבים מצאוהו והיתה עת צרה ליעקב. בסופו של דבר, הצליח ר' שמעון להשתיק את הענין והרב מאדא חזר לירושלים. מאוחר יותר סיפר, כי מעולם לא טעם טעם תפילה ביוהכ"פ כמו בשנה ההיא, כמעט בהתפשטות הגשמיות.

ביו"ד ואהע"ז. נכדו סיפר, כי לסבו היו ליו מכתבים בכת"י של מרן ה"דברי חיים" והיה קורא בהם בכל שבת, ובאחד מהם עורר ה"דברי חיים" שבארץ-ישראל צריך להשתדל להתפלל תמיד עם הפך החמה. הרביץ תורה לרבים ונשתמרה עדות יחידה מהג"ר יעקב יוסף גינו אב"ד ביסמרין אשר כותב שלמד בישיבתו. בסיון תרל"ה, לאחר פטירת חותנו, יצא הרב מאדא לארץ ישראל בהסכמת אשתו יחד עם שני בניו ר' דוד (שהיה כבר נשוי והגיע ארצה עם בתו אלטע) ור' בן-ציון, אשר נותרו לו לאחר פטירת שלשה מילדיו וראה זאת כעונש על אי מילוי צוואת אביו לעלות ארצה מיד. בהגיעו ארצה, החליט לא להזדקק לעול הרבנות. בשנת עלייתו, חזר שוב חוצה לארץ בשליחות כולל "שומרי החומות" לחיזוק התמיכה בבני הכולל. במהלך נסיעתו ביקר בצאנז אצל מרן ה"דברי חיים" והתבטא כי כל נסיעתו היתה כדאית בשביל לחזות פעם נוספת בהוד פניו. בהגיעו ירושלימה מצא בקעה להתגדר בה לעמוד בפרץ. עוד מראשית דרכו היה עומד ללא מורא כנגד מרשעי ברית ובתחילת תקופת רבנותו החליף את השוחטים שיצא רינון עליהם. באותם ימים היו מי שחפצו לשנות את פני החינוך הטהור בירושלים ומי שעמד בראש המערכה נגדם, היה הרב מבריסק הג"ר יהושע לייב דיסקין, והרב מאדא הצטרף אליו ואל מרן הגרי"ח

דור שלישי: רבי בן-ציון וועבר בן הרב מאדא

בנו השני של הרב מאדא. נולד בשנת תרכ"א ונקרא בשם בן-ציון מרוב חיבת אביו לארץ ישראל. מרן ה"דברי חיים" שידך אותו עם מ' יוכבד שהתייממה בילדותה מאביה הג"ר דב בעריש פרענקל-תאומים אבי"ד צעשנינוב בן גיסו של ה"דברי חיים" הג"ר יהושע העשיל אבי"ד קאמארנא בן בעל ה"ברוך טעם" שהיה מגדולי המיוחסים, דור ששי אל בעל ה"קיקיון דיונה" דור עשירי למהר"ם פדואה מגזע רש"י הקי, ואמר לצאצאיו כי כ"ד דורות לפניו שימשו ברבנות דור אחר דור ומבקש מהם שלא ינתקו את השלשלת.

ר' דב בעריש נשא את מ' באשע טובא, בת ש"ב הג"ר יונה פרענקל-תאומים מיערוסלאב, בהג"ר אהרן ארי' יהודה לייבוש מזאוויכואסט אחי ה"ברוך טעם", וחתן הג"ר צבי הירש הלוי הורוויץ אבי"ד ווישניצא בן הג"ר יעקב הלוי הורוויץ מקטלבורג חתן הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג. אחיותיה של מ' יוכבד השתדכו עם גאוניס ואדמו"רים מפורסמים וכל המשפחה הנרחבת היתה קשורה בקשרי שידוכין עם חצרות האדמו"רים והגאוניס המפורסמים בדורם.

התנאים של ר' בן ציון וועבר ומ' יוכבד, התקיימו בבית מרן ה"דברי חיים" אשר כתב בעצמו את שטר התנאים והוסיף בו על דעת עצמו כי החתונה תתקיים אי"ה בירושלים, וכדבריו כן היה ושניהם עלו לירושלים לחוד, החתן עם הוריו והכלה עם אמה, והחתונה התקיימה בשנת תרל"ה סמוך למועד הגיעם העירה. בהגיע מ' יוכבד לירושלים בשנת תרל"ד נפלה למשכב ומהר"ל דיסקין הוסיף לה את השם 'חסא' כדי שיחוסו עליהם משמים ותתרפא.

נשתמר כתב יוחסין שכתבה מ' חסא יוכבד בכתב-יד נאה למאד ובו מפרט את סדר ייחוסה וכותבת על בעלה ר' בן-ציון: "בעלי הרב החסיד המופלא רבי בן ציון ז"ל, היה מופלג בתורה ובחסידיות וועובד ה' מנעוריו". היא היתה ידועה כאשת חיל הספוגה בחכמה ויראת שמים. מחותנה מרן הגר"ח זוננפלד אמר עליה שהיא היחסנית הגדולה ביותר בירושלים. בשנת תרס"ב נסעה לחו"ל לרפואת בנה ר' ירמיה, ונתקבלה בכבוד מלכים אצל גדולי האדמו"רים בעת ההיא. בעת שביקרה במעון קדשו של כ"ק אדמו"ר מטשורטקוב זי"ע, שהה אצלו גם הרה"ח ר' יואל ברוכזאהן-אשכנזי, וכך כתב במכתבו אל הרש"א שזורי על ביקור זה: "זכורני עוד איך שנכנסתי עמה לאדמו"ר זי"ע מטשורטקוב ואיך שדברה עמו בדעת ובתבונה הפלא ופלא, ובעת שהזכירה לפניו את זקנה הגה"צ ר' צבי מטשורטקוב זי"ע, קם האי סבא קדישא זי"ע מכסאו ממש כמו שעשוי נכנס הגה"צ ר' צ' זלחה"ה והאי סבא מקיים המצוה מפני שיבה תקום".

מאז עלותה לארץ ישראל ועד פטירתה סבלה ייסורי א"י וצער גידול בנים וקבלה את הדין באהבה. שנים רבות סבלה ממחלת הלב, ונפטרה אור ליום ב', ח' במנ"א תרצ"ג, בהיות כבת ע"ב. בהלווייתה השתתפו המונים, והספידוהו בנה יחידה הרש"א שזורי (ונכתבו עליה גם דברי הספד בירחון "קול תורה" בעריכתו), חתן גיסה ר' אליעזר יוסף לדרברג ומחותנה ר' מיכל מושקין.

ר' בן ציון היה מבקש ה' ונסע לצדיקים רבים. בהיותו דר בעיר העתיקה הסתפח לעדת חסידי קארלין אשר תפילתם בקול רם מצאה חן בעיניו. בשנת תרמ"ד נסע אל הרה"ק ר' ישראל מטסאלין וביקר אצל צדיקים מפורסמים וביניהם כ"ק אדמו"ר מדזייקוב והרה"ק ר' לייב איגר מלובלין. נפטר בהיותו כבן נ"ז, ב"א בתשרי תרע"ח.

צאצאיו:
א. מ' חיה רבקה, נולדה בשנת תרל"ו ונישאה ביום ו' בכסלו תרנ"ה להרה"ג ר' שנוולד ביום ו' בכסלו תרל"ח לאביו מרן הגר"ח. מילדותו ניכרו בו כשרונותיו הגאוניס ולמד בישיבת "תורת חיים", ואח"כ בישיבת "אור חדש" בראשות אביו. היה תלמיד חכם מופלג ואיש האשכולות, סופר מהיר ועסקן.

ערך את הירחון "אור תורה" מאז היותו כבן י"ט עד תרס"ג וערך וסידר את שו"ת מהרי"ל דיסקין. היה בין מייסדי בית היתומים בלומנטל והיה פעיל בחברת "חדוות ישראל" להוצאת ספרים וחברת "קהילת יעקב" לבנין בתים בירושלים. ייסד וניהל בית תבשיל לעניים וכאשר שכב סמוך לפטירתו על ערש דווי בקהיר, עקב מחלת הריאות ממנה סבל, שלח מכתב ובו התעניין בעניני בית התבשיל. נפטר בקיצור ימים בביה"ח "שערי צדק", ו' בכסלו תער"ב, בהיותו כבן ל"ד בלבד. אביו הגדול אמר עליו בהספדו: "הקב"ה ממלא ימיהם של צדיקים, בשישה לחודש כסליו נולדת, ובשישה לחודש כסליו נשאת אשה, ובשישה בכסליו הלכת לבית עולמך. י"ז שנים היית בחור וי"ז שנים היית אבך". על מצבתו כתב אביו הגדול בזה"ל: "ירא שמים <<

כתב ספרים רבים בכל מקצועות התורה. מחוסר אמצעים כספיים נבצר ממנו להדפיס את כל כתביו וחלקם אבד, אך חלקם הצליח להעלות על מכבש הדפוס: "נובל העלים" על איסור שפות זרות בבתי הספר, צפת תרל"ח; "מלחמת חובה" לתרץ את השגות הג"ר שלמה גאנצפריד כנגד ה"דברי חיים", ירושלים תרמ"ב בעילום שמו ושנית בתרמ"ה בצירוף שמו (בענין זה פרצה מחלוקת עזה); "אופל ובוחין" ביאור הספר הקודם, תר"ן; "ערך דל ענף עץ עבות" על מסכתות ערכין, בכורות ותמורה, תרמ"ה; "עץ עבות" על האגדתא שבמסכת ערכין ופרקי אבות, תרמ"ה; "עץ אבות" על פרקי אבות בהסכמת מהרי"ל דיסקין, תרמ"ז; "תמורת" על מסכת תודה" על מסכת תמורה, תרמ"ז; "בכור דל" על מסכת בכורות, תרמ"ט; "זמרת הארץ והשמים" על פרק שירה, תרמ"ט.

נ פ ט ר
בירושלים ביום כ"ז בתמוז תרנ"ב, בהיותו כבן שבעים ונטמן סמוך להרב מבריסק. זוגתו מ' שרה יהודית נפטרה ביום י"ז במנ"א תרס"ב. צאצאיו:
א. ר' דוד וועבר (להלן).
ב. ר' בן ציון וועבר (להלן).

הג"ר פנחס לייב פריעדן אב"ד קאמראן חותנו של הג"ר מרדכי אליעזר וועבר מאדא

"בנם של קדושים" - כפי שכתבו עליו גדולי דורו וכפי שכתב על עצמו בשער ספרו, ומסורה בידי נכדיו שהיה מגזעו של רבנו יואל סירקיש - ה"ב"ח". נכתב עליו כי עשרה דורות מאבותיו דור אחר דור, היו גאוניס מפורסמים שישבו על כסא ההוראה בקהילות גדולות ומפורסמות אשר במדינות מערן.

נולד בבאניהאד (באנהארט) לאביו הג"ר משה פריעדן מלייפניק דיין בבאניהאד במשך שלושים שנה (נפטר כ"ו באד"א תקע"ב או תקפ"ו) ולאמו בת הג"ר אליעזר קוניץ המובא בשו"ת חתי"ס בתארים: "אדם קשה כבדול, החסיד החרוץ המופלג" ומוזכר גם בשו"ת "תשובה מאהבה". שם משפחת

מורא דארעא דישראל מרן הגר"ח זאנענפעלד, לשמואלו נכדו רבי מנחם מואניש שיינברגר ולימיו פרופ' ד"האן הי"ד

ר' משה היה אייזשטאט' והתכנה 'פריעדן' על שם ארץ מוצא אבותיו. אביו היה הג"ר ירמיה פריעדן אבי"ד לייפניק, בן הג"ר געטשליק אבי"ד קוניטץ, בן הג"ר אלכסנדר ראש הרבנים במדינות אשכנז אשר דר בוואנעפרידען (ומכאן, כנראה, כינוי שם המשפחה). גדל על ברכי אביו. משנת תקע"ו לערך, למד מפני הג"ר וואלף הלוי באסקאוויץ אבי"ד ור"מ עיר הולדתו ונסתלק לאחר כשנתיים בשנת תקע"ח.

נשא את מ' טעלצה בת דודו אחי אביו, הג"ר סענדר מלייפניק, בן זקנו הג"ר ירמיה אבי"ד לייפניק הני"ל. מגיל כ"ג שימש כדיין בעירו תחת נשיאותו של האב"ד הג"ר צבי הירש חריף בעל ה"טיב גיטין", ומשם נתעלה לרבנות העיר קאמראן

למשך כארבעים שנה ושימש גם כמורה הוראה בכל הגלילות. חתנו הג"ר שלמה ליפמאן ולדלר כותב, כי אלפי-אלפים איברי נְשָׁט היו תחת ידו לבדוק בארבע שנות הוראתו בצל חותנו.

התפרסם כאחד מגדולי הדור באונגריין. מסופר, כי בעת הסתלקות מרן החת"ס עיכבו את הלווייתו כדי שיהיה סיפק בידו של ר' פנחס לייב להופיע ולהספידו. הוא היה מסדר הקידושין בחופת מרן החת"ס אשר התקיימה בעירו קאמראן, ומרן החת"ס הזמינו לשם כך.

נטל חלק במערכה להתפלגות הקהילות והמלחמה כנגד המתחדשים, ונמצא חתום על כרוזי ההתבדלות בתחילת שנת תר"ד, יחד עם הגאוניס רבי אברהם שאג, מרן הכת"ס ומהר"ם א"ש.

תשובות אליו משוקעות בספרי גדולי דורו ובהן תארים נדירים כלפיו. החת"ס כתב אליו כמה תשובות ובתשובה משנת תקצ"ג כותב: "ידיד נפשי המאור הגדול, החרוץ ושנון, בן של קדושים". הכת"ס כותב אליו מספר תשובות ובאחת מהן כותב: "ארי שבחבורה, בקי בחדרי תורה, בהלכה ברורה מורה, קולע אל השערה, ידיד ה' חביב, הרב הגאון המפורסם, סיני ועוקר הרים, לו שיני אריות ומלתעות כפירים, בן של קדושים, צדיק נשגב". גם מהר"י אסאד מתארו ומכבדו בתארים גדולים ובלתי מצויים.

בשנת תרי"ט הדפיס בווינה את ספרו "דברי פני אריה" - דרושים, ובהקדמתו כותב שרוצה גם להדפיס את ספרו שו"ת "פני גור אריה", אך לא עלתה בידו.

נפטר ביום כ"ז בסיון תרל"ג ונספד בידי גדולי דורו: הג"ר צבי הירש מליסקא בספרו "הישר והטוב"; הג"ר שמואל עהרנפעלד בעל ה"חתן סופר" בספרו "התעוררות תשובה"; הג"ר יעקב סג"ל פראגר אבי"ד אדא ממלא מקום רמ"א וועבר חתנו של ר' פנחס לייב (ואחיו של ר' בנימין זאב פראג חתן ר' שמעון דייטש תלמיד החת"ס), בספרו "תורת יעקב" והג"ר משה נתן טע וינגרייז אבי"ד טיסא-פירד בספרו "תורת משה". צאצאיו:

- א. ר' משה פריעדן, מחכמי הקלויז בהמבורג.
- ב. מ' שרה יהודית זוגת ר' מרדכי אליעזר וועבר הרב מאדא.
- ג. זוגת ר' מרדכי רייכנפלד אבי"ד ינאושהאזא.
- ד. זוגת ר' שלמה ליפמאן ולדלר אבי"ד שלאנק.
- ה. זוגת ר' בנימין זאב אבעלעס.

דור שלישי: רבי דוד וועבר בן הרב מאדא

נולד כבן בכור לאביו הג"ר מרדכי אליעזר וועבר הרב מאדא, לאחר שנת תר"ט ונקרא על שם זקנו אבי-אביו שנרצח.

בהצעת מרן ה"דברי חיים", נשא את מ' רחמה בת הרה"צ ר' אהרן זעליג ליפשיץ, בנו של הרה"ק רבי ארי לייבוש ליפשיץ בעל ה"ארי דבי עילאי", חתנו של הרה"ק רבי משה טייטלבוים מאויהעל בעל ה"ישמח משה".

עלה עם אביו הרב מאדא בשנת תרל"ה לירושלים, יחד עם זוגתו ובתו הבכירה. בירושלים התפרסם כתלמיד חכם

מרן הגר"ח עם ר' מנחם מואניש שיינברגר

במצוותיו חפץ מאד, יגע ועמל בהרבה דברים שבקדושה והיה משובל בייסורים. זוגתו מ' חיה רבקה נשארה באלמנותה נ"א שנה וגיידלה את ארבע בנותיה במסירות נפש. נפטרה י"ג בניסן תשכ"ג בגיל פ"ז.

צאצאיו:

1. מ' אסתר תלצא זוגת ר' מנחם מענדל הויזמן. נולדה בשנת תרנ"ו ונפטרה בגיל פ"ח ביום י"ד במר חשוון תשמ"ד. עסקן נמרץ לטובת הכלל והפרט ובעל חסד מופלג. בבעלותו היה מפעל לקרח ביבנעת שאולי הוא עצמו קבע עתים לתורה בכל עת מצוא.

2. מ' מרים רחל זוגת הרה"ג ר' מנחם מאניש שיינברגר נכד הגרע"י שלעזינגער. נולדה בשנת תרנ"ח. היתה אשת חיל וצדקנית גדולה. גידלה את בניה במסירות למרות שהיתה אלמנה כ"ה שנה. שימשה כמבשלת ב"בית יעקב היש"ו ועשתה זאת מתוך שמחה של חינוך הבנות בדרך ישראל סבא. נפטרה בת פ"ו, ביום א' בתמוז תשמ"ד.

ר' מנחם מאניש נולד בשנת תר"ס לאביו ר' פנחס צבי שיינברגר מדמויות יהוד של ירושלים של מעלה, חתנו של הגרע"י שלעזינגער. איש ירא אלוקים ודבוק באמונת חכמים. מספר שנים שימש את הרה"ק רבי מרדכי מרחמסטריווקא זי"ע והיה מקורב אליו עוד בהיותו בחור עד כשנה אחרי נישואיו. הרה"ק ר' מרדכי הסתלק בשנת תר"פ, כתוצאה מהתנפלות של ערבים בדרכו חזרה מהכותל, ולמרות שר' מנחם מאניש וחבריו סוככו והגנו עליו הוא נפצע ונפטר כעבור כחמישה שבועות והתבטא על ר' מנחם מאניש: "עמי במחיצתי". מאז שימש ר' מנחם מאניש את סבו הגדול מרן הגר"ח והיה יד ימינו במשך י"ב שנה עד שנת פטירתו בתרצ"ב. הוא התלווה אליו באירועים ציבוריים שונים והשתמרו תמונות אחדות בהן הוא נראה פוסע לצד סבו הגדול. נפטר בן נ"ט ביום ח' בטבת תשי"ט בחיי אביו.

3. מ' טובא בריינדל זוגת הרה"ג ר' אברהם ברוך (ב"ר יצחק שלמה) בלויא. נולדה בשנת תרס"ד ונפטרה בגיל ס"ט ביום ד' באדר"א תשל"ג. תלמיד חכם מופלג אשר ניהל כארבעים שנה את ישיבת "אהל משה" מיסודו של מהר"ל דיסקין והוא עצמו הגה בתורה מדי יום בישיבה חוק ולא יעבור. ייסד את 'ועד השמיטה' של 'העדה החרדית'. בעל כשרון נפלא ובקי בשפה ובחוקה הערבית וניהל את עניני הציבור בפקחות יתירה. השאיר דור ישרים של תלמידי חכמים מופלגים. נפטר י"ז בניסן תשמ"ה.

4. מ' יהודית, זוגת הגאון ר' חנוך דב פעדווא אב"ד לונדון בעל ה"חשב האפוד" ג"ח. נולדה בשנת ע"ת ונפטרה בת פ"ג ביום ז' בשבט תשנ"ג. תלמיד מובהק של מרן הרב מטשעבין אשר סמך עליו בכל הוראותיו. שימש כרב בשכונת 'כנסת' בירושלים ולאחר מכן נתעלה פאר לרבה של קהילת החרדים בלונדון ושם שימש כחמישים שנה עד יום פטירתו, וכאשר יצא את הארץ התבטא הרב מטשעבין כי ירושלים הפסידה רב בשיעור קומה כמותו. זקני מורי ההוראה בירושלים בדרונו הם תלמידיו אשר יצקו מים על ידו וממשיכים את דרכו בהוראה.

ב. הרה"ג ר' שמואל אהרן וועבר-שזורי. נולד ביום י"א בסיון תרמ"ה והאר"ק ימים עד יום י"ט בשבט תשי"מ כבן צ"ה. היה גאון עצום בכל חדרי תורה וסופר מהיר ומפורסם. שנים רבות ערך את הירחון "קול תורה" - ירחון רבני מרכזי לחידושים בהלכה ואגדה והשתתפו בו גדולי התורה המפורסמים. שימש כמוזכיר הכללי של הרבנות הראשית משנת תרפ"א עד שנת תשט"ז. הסתופף בצלו של הרה"ק ר' דוד'ל בירמאן מלעלוב והיה מגדולי המספרים ומעתיקי השמועה. נשא את בת ר' משה ישראל ברנשטיין, בנו של הגי"ר פישל ברנשטיין דיין בית הדין לעדת החסידים בירושלים המכונה 'ר' פישל דיין'. צאצאיו:

1. בנו היחיד ר' בן ציון וועבר. נולד בשנת תר"פ לאחר ברכת הרה"ק ר' דוד'ל בירמאן ונפטר כ"ב באלול תשס"ד.
2. זוגת הרה"ג ר' יהודה זונדל האגר אדמו"ר מסאווראן. חותנו של כ"ק אדמו"ר ר' אברהם שלמה (בהרה"ק ר' משה מרדכי זצוק"ל) בירמאן מלעלוב. בנו שליט"א ממשיכים את דרכו.

3. זוגת ר' יצחק גרובייס מחשובי חסידי גור.
4. זוגת ר' שלמה רוטבלט מחשובי חסידי גור.

ג. ר' ירמיהו וועבר. נולד בשנת תרמ"ט ונקרא על שם זקנו ר' ירמיהו אב"ד לייפניק. תלמיד חכם עצום וניבאו לו עתיד מזהיר. פרסם מחידושי תורתו בירחון "בית ועד לחכמים" ואף ערך ספר מחידושי לדפוס כשהוא אך בן ט"ז שנה ונשאן בכתובים. נשא את בת ר' בנימין ברנשטיין הנקרא 'ר' בנימין ר' פישל' שם דודו של כ"ק אדמו"ר ר' פישל מטטריקוב, אך חודשים ספורים לאחר נישואיו חלה בדלקת קרום המוח ונפטר בקיצור ימים. מרן הגר"ח זוננפלד אמר עליו בהספדו: "פרי הארץ לגאון ולתפארת". לאחר פטירתו נולדה בתו היחידה מ' מרים, שנקרא על שמו בחילוף אותיות שמו ירמיהו. נישאה לר' יצחק ירמיהו ב"ר יחיאל מיכל מושקין.

4. ר' ישראל וועבר, מחברי פאג"י וממקימי שכונת פאג"י בירושלים, עסקן נמרץ למען הכלל והפרט. נפטר בפתאומיות ביום ד' בשבט תשל"ה. מזוגתו בת דודו, אחי-אביו, ר' זלמן וועבר, השאיר דור ישרים.

5. ר' מרדכי אליעזר וועבר בארה"ב.
6. מ' חנה יוכבד, זוגת הרה"ח ר' נפתלי צבי הרצל, תלמיד חכם מופלג אשר יגע בתורה כל ימיו והיה מהלומדים המצוינים בכלל המפורסם שבביהכ"נ "שומרי החומות". נפטר זקן ושבע ימים ביום ח' במנ"א תשל"ו. (בנו הוא המשפיע הנודע הגה"ח ר' פנחס לייבוש הרצל שליט"א, מחשובי חסידי חב"ד בירושלים).

7. מ' הינדא זוגת הרה"צ ר' עמרם בלויא, לוחם מלחמות ה'. נולד לאביו הגי"ר יצחק שלמה מתלמידי הרב מבריסק ועמד בראש ישיבתו "אהל משה". למד בישיבת "עץ חיים" בעיר העתיקה ומשם בישיבת "אהל משה" וקיבל תורה מפי אביו. לאחר נישואיו הצטרף לחבורת הרה"צ ר' שמואל דייטש ממצביאי ירושלים ושומרי חומותיה ונכנס לעסקנות ועשיה למען הכלל. מצעירותו היה פעיל בהסתדרות צעירי אגו"י והיה ממייסדי כתב העת "קול ישראלי" ועורכו הראשי במשך י"ג שנה. בשנת תרצ"ג פרש מאגו"י וייסד את "ארגון החיים" שאח"כ הוסב שמו ל"נטורי קרתא" והצטרף כחבר ב'מועצת הזקנים' של "העדה החרדית".

משנת ת"ש היה הסופר המרכזי בשבועון "החומה". כל נכה רוח וקשה יום מצאו אצלו אוזן קשבת ומקום מנוחה. שימש כאחד מראשי חבורת "קהל יראים חסידים" וגבאי ראשי בביהמ"ד, וכן היה ממייסדי וראשי ארגונים חשובים בירושלים. עקב מלחמותיו הרבות נאסר פעמים רבות לתקופות ממושכות ונתן את גוו למכים ולחיינו למורטים. מרן החזו"א ביקרו פעם בכלא רמלה באומרו למקורביו: "הנני הולך לבקר את השבת". אהב את התורה ולומדיה והצניע את ידיעתו העמוקה בתורה והתמדתו העצומה. נפטר בהיותו בן ע"ד, בעש"ק פרשת פנחס ט"ו בתמוז תשל"ד והשאיר אחריו דור ישרים יבורך מנקי הדעת בירושלים.

8. מ' רחמה, נפטרה ט"ו באייר תשל"ד. זוגי הרה"ג ר' ישעיה (ב"ר יוסף חיים) שיינברגר בעל ה"יצאית מצרים". תלמיד חכם גדול ובקי מופלג בכל חדרי תורה. רבות בשנים הרביץ תורה ברבים והיה מוסר שיעורים תמידין כסדרן ליד שריד בית מקדשנו ה"כותל המערבי" וביהכ"נ המפורסם "זכרון משה". שימש כ"שר החוץ" של

"העדה החרדית" ופעל רבות למען הכלל והפרט. היה קנאי גדול לה' ולתורתו תחת הנהגת גיסו הרה"צ ר' עמרם בלויא, ופעמים רבות נכלא והושם מאחורי סורג ובריח עקב מחאותיו ור' עמרם הכריז עליו: "אשריך ר' ישעיה שנתפסת על דברי תורה".

ב. הרה"ג ר' יקותיאל זלמן יו"ט ליפא וועבר. ממונה בכלל "שומרי החומות" ומראשי העסקנים בירושלים. בשנת תרנ"ד נשא את מ' חיה רויזא בת הרה"צ ר' יצחק אשכנזי כ"ק אדמו"ר מאלעסק בסטעניסלאוו נכד הרה"ק מאלעסק בעל ה"לב שמח" חתן הרה"ק ה"שר שלום" מבעלזא. בעת נישואיו שלח דוד הכלה הרה"ק ר' יהושע מבעלזא טלגרמה לחתונה, והיא הגיעה לחתונה לאחר הסתלקותו.

כשביקר הגאון רבי משה הלברשטאם דיין בביהמ"ד "העדה החרדית" (חתן חתנו של ר' זלמן) אצל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא לרגל הולדת בנו בכורו, והתייעץ עמו לגבי נתינת שם לנולד, אמר לו: "הרי זוגתך היא נכדת ר' זלמן וועבר, והוא היה תלמיד חכם וחסיד, בנן של קדושים, א גוטער יוד, ומן הראוי לקרוא לו על שמו".

רבי ישעיה שיינברגר בכותל המערבי

רבי שמואל יוסף וועבר

ר' פינחס פריינד בנתינת צדקה לפני חופת נכדו ר' דהמייאל שארף נ"י

ורא שמים מרבים והיה אחד מבכירי העוסקים בבניית ביהכ"נ חסידים בשכונת בתי אוגורין. שימש כאחד הממונים בכלל אוגורין ויצא ביום י"ב באדר תרס"ה יחד עם משלחת מטעם הכולל לקבל את פני הרבנים והחכמים חברי המשלחת האוגרית והמדינות הסמוכות, שהגיעו לבקר בירושלים כדי להתעניין במצב התושבים שבה ולתמוך בהם.

נפטר ביום ה' בניסן תר"צ ונטמן בסמוך לאביו. זוגתו מ' רחמה נפטרה ביום ה' באדר תרס"ג.
צאצאיו:

א. הרה"ח ר' פנחס לייבוש (על מצבתו כתוב: "ישעיהו פנחס לייב" וכנראה ע"ש סבו ר' פנחס לייב פרידען) וועבר. מיקירי קרתא, מטובי הלומדים בישיבת "אהל משה" מיסודו של מהר"ל דיסקין. תלמיד חכם מופלג ובקי בתורה, אשר היה מעודד לדולות ונצורות אך נפטר במבחר שנותיו ביום ד' בטבת תרע"ז. השאיר את אלמנתו הצדקנית מ' חוה, בת הרה"ח ר' אלימלך פערלמאן מחשובי חסידי רוזין, אשר גידלה במסירות נפש את צאצאיהם.

שימש כש"ד מטעם ישיבת "אהל משה" ובהיותו בחו"ל נפגש עם גדולי הדור. מסופר עליו, כי באחד ממסעיו נפגש עם הגר"ח מבריסק ושוחח עמו בלימוד, משם נסע אל הגאון מהר"ח ענגל וחזר בפניו על חידושיו של הגר"ח, אך מהר"ח ענגל הצביע על דברי רש"י במקום מסוים והוכיח כי משם משמע שלא כדבריו של הגר"ח. בביקורו הבא, סיפר זאת ר' פנחס לייבוש לר' חיים מבריסק, אך הוא הראה לו בכתביו שכבר הוא עצמו עמד על כך והאר"ך להוכיח כי אין סתירה מדברי רש"י לפירושו.

עוד מסופר עליו, כי פעם בעת ביקורו אצל הגר"ח המתין מחוץ לחדרו מפאת שהותם של מספר נוכחים בחדרו של ר' חיים. כדי לא לבטל זמנו לריק, נטל ספר קה"ל שהיה מונח שם ועיין בו, ובתוך כך שמע כיצד השוהים מתווכחים אם מופיע פסוק בתנ"ך בלשון 'וַיִּןן וַיִּשְׁמַח חַיִּים'. נענה הגר"ח ואמר: "בחוץ ממתין תלמיד-חכם ירושלמי, הבה ונשאלהו על כך והוא מסתמא יידע לענות" הזמינוהו להכנס וראה זה פלא, הספר היה פתוח בדף בו מופיע הפסוק (י, יט) השתמר בידי צאצאיו מכתב מהגר"ח מבריסק, בו כותב אליו בדברי תורה ומכנהו בתארים נכבדים.
צאצאיו:

1. הגאון רבי שניאור זלמן וועבר ראש ישיבת פרעשבורג. גאון מופלא, אשר היה בקי בכל חדרי תורה ולבו כלב הארי. מרן הגרש"ז אויערבאך כתב עליו, כי מלבד גדולתו בתורה היה גם צדיק גדול. נולד בשנת תר"ס ונפטר כ"ג באייר תשכ"ט.

2. הגאון הצדיק רבי חיים משה וועבר, איש צדיק נשגב ובעל מידות תרומיות. מגדולי חסידי חב"ד בירושלים ומחשובי המשפיעים בישיבת "תורת אמת" וביהכ"נ דחסידי חב"ד "בעל התניא" בשכונת מאה שערים. היה מקושר בלוי"ג לכ"ק אדמו"ר הריי"ץ מליובאוויטש זי"ע וחתנו וממשיך דרכו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, אשר התבטא עליו כי דמותו המיוחדת והליכותיו התרומיות מהווים ספר מוסר חי לכל סובביו.

ראש וראשון להפצת היחדות והחסידות בישראל במסגרת המפעל הכביר "המרכז לשיעורי תורה" שייסד יחד עם ידידו הגה"צ ר' יהודה דייטש, וזכה להלהיב אלפי ישראל לתורה ולחסידות ורבים השיב מעוון. התפרסם במעשי חסד ואהבת הבריות, חיזק לבבות נשברים ועניים מרודים הביא בית. עמד על משמר הקודש עשרות שנים במבצע קודש ובזיכויו רבבות אלפי ישראל בהנחת תפילין ע"י שריד בית מקדשנו, אשר ממשיך בידי חסידי חב"ד עד ימינו אנו. חיבר את הספרים "ירים משה" ו"ידי משה". נפטר בלי בנים ביום י"ח באדר"א תש"ס. זוגתו מ' מרים רחל בת ר' מרדכי גרומן נפטרה ב' במנ"א תשמ"ט.

3. ר' אלימלך וועבר, נפטר ב' באייר תשס"ד.

בשנת תרע"ד, עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, נסע לחו"ל והתיישב בפרנקפורט בה שימש כרב הקהילה ורב ביהכ"נ ע"ש הנשר הגדול הגי"ר נתן אדלר מפרנקפורט רבו של החת"ס. בשנת תרצ"ג שב ארצה ונפטר ביום כ"א באדר תשי"ד. יום אחד לפני פטירתו, שלח הרה"ק ר' אהרן מבעלזא את אחיו הרה"ק מבילגורייא, יחד עם יבלחטי"א הגי"ר אלימלך אשכנזי שליט"א (חתן ר' זלמן וועבר), לבקרו בביתו ולמחרת שבק חיים. כשביקר כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' יואל מסאטמאר בירושלים בשנת תרצ"ב, הלך לבקרו בשכונת "בתי אונגריין", מפתת קרבת המשפחה שלהם, לאחר שר' זלמן וועבר היה חתן בן-דודו מאלעסק.

צאצאיו:

1. הרה"ח ר' שמואל יוסף וועבר. איש חסיד וישר וירא אלוקים. נהג להשיכם מדי לילה בחצות, טיהר את עצמו לעבודת בוראו ועסק בתורה שעות ארוכות. במנהגו זה התמיד גם בעת המאורעות של שנת תשי"ח ולא שת לבו לסובב. חתן גיסו, הגאון ר' משה הלברשטאם אמר עליו בהספדו, כי בהנהגותיו העילאיות דומה היה לאחד מגדולי הצדיקים. לא עשה את תורתו קרדום לחפור בה והתפרנס מחנות מכולת. מאז קביעת התקנה של לימוד ה"דף היומיי" ע"י הגאון מהר"ם שפירא בכנסיה הגדולה, לא החסיר זאת עד סוף ימיו. רבות בשנים היה צם ומסתגף ועבד את ה' בכל לב. האריך ימים ונפטר זקן ושבע ימים בגיל ק"א, ביום כ"ד בניסן תשי"ג. (חותן ר' שמעון סירוקה, ראש עיריית בני-ברק)
2. מרדכי אליעזר וועבר, נפטר בהיותו בחור.
3. מ' הינדא רחל זוגת הרה"ח ר' פנחס פריינד, ב"ר שאול יצחק בן הגי"ר אברהם אלכסנדר צבי הרב מבאכטא. ספוג בחסידות, מובהק בתורה, קנאי לה' ולתורתו ומפורסם במעשי צדקה וחסד. עסק בתורה כל ימיו והיה תלמיד חכם מופלג ועשה ציצית. נפטר י"ט באייר תשכ"ט. נפטרה בצעירותה בת ל"ד ביום ה' במר חשוון תרצ"א והשאירה שלשה יתומים רכים: זוגת הרה"ח ר' יצחק אהרן שארף ז"ל, הרה"ח ר' אברהם אלכסנדר צבי פריינד הי"ו והרה"ח ר' מרדכי אליעזר (ע"ש הרב מאדא) פריינד ז"ל.
4. מ' ביילא זוגת בן-דודה ר' ישראל ב"ר פנחס לייבוש וועבר.
5. מ' רחמה, זוגת בן-דודה הרה"ק ר' הלל מרדכי אליעזר שלעזינגער ב"ר שמעון משה שמואל בהגרע"י. נולד י"ז בכסליו תרס"ח ונפטר כ"ח באדר תש"ג, וזוגתו נפטרה י"א בשבט תשנ"א. נקרא ע"ש זקניו הרה"ק ר' הלל מקולומייא והרב מאדא. תלמיד חכם עצום ובקי בתורה, משומרי חומות ירושלים. איש חינוך מובהק, ממייסדי ומנהלי "בית יעקב הישן". היה מקורב לרבני ירושלים וחבר 'מועצת השבעים' של 'העדה החרדית'. זכה לשלשה חתנים גאונים מפורסמים: הגה"צ המפורסם ר' משה הלברשטאם, הגה"ח ר' סנדר פריינד והגה"ח ר' משה נחום שפירא.
6. מ' אלטע חיה שרה יהודית תחי (ע"ש זקנתה אשת הרב מאדא) זוגי הגאון ר' אלימלך אשכנזי שליט"א גאב"ד מעלבורן (בן הרה"צ ר' אלכסנדר חיים אשכנזי, בן הרה"צ ר' יצחק הנ"ל חותנו של ר' זלמן וועבר). מגדולי הרבנים בדורנו משרידי תלמידי מהר"ם שפירא מלובלין בישיבת "חכמי לובלין" ועוד בבחרותו וכה להספיד את

רבי אליעזר לדרברג

רבי הלל שלעזינגער

רבי שמואל אהרן וועבר-שוזרי

רבי אברהם ברוך בלויא בעת אמירת שיעור

המאורעות תרצ"ו, וחכמי ירושלים נהגו לפקוד את חנותו ולשוחח עמו בד"ת בלכתם לכותל. הרביץ תורה לרבים גם בשהותו בגולה בעיה"ק צפת בעת מלחמת העולם הראשונה. האיר פניו לכל בריה ורבים מצאו אצלו אוזן קשבת ורוח ניהומים. תקופת זמן נסע לארה"ב בשליחות "בית היתומים דיסקין" וכאשר חזר, השקיע עצמו בתורה וכעשרים שנה הרצה שיעורים ברבים מדי יום בכל מקצועות התורה.

על מצבתו נחרט: "הרביץ תורה ברבים וחזר בע"פ יותר מארבעת אלפים פעם מסכתות ביצה ור"ה". וזאת על פי מעשה שהיה: יום אחד חלה והרופאים אמרו כי יש לנתחו כדי שלא תפגע המחלה במוחו, אך העמידו אותו על האפשרות שהניתוח יגרם ח"ו לעוורונו. התייעץ עם רופאיו עד מתי ניתן לחרות את הניתוח ונענה: חצי שנה. ביקש מהרופאים לדחות את הניתוח והחל לשנן את המסכתות ביצה ור"ה, כדי שיוכל לזכור אותן בע"פ בעת עוורונו. לבסוף נותח בהצלחה ונותר פיקח, אך המשך לחזור שוב ושוב יותר מארבעת אלפים פעם.

חיבר את הספר "אהבת השם" - "לבאר דרך אהבת ה' יתעלה בדברי חכמה ומוסר השכל בביאור רחב ע"פ דעת חכמי אמת להתוודע ולהגלות לכל אשר ה' אחד לבדו ברא את כל ומנהיג ומחיה את כלי". נדפס בירושלים תשס"ז ע"י נכדו ר' יצחק קראו בהסכמות רבני ירושלים.

נפטר כ"ג בסיון תשי"ד ונטמן בהר המנוחות. זוגתו מ' אלטע היתה אשת חיל עטרת בעלה, עסקנית גדולה במצוות וגמלה חסד עם הבריות. היתה מהמייסדות של המפעל "עזר יולדות" הקיים עד היום בירושלים, וכן ייסדה את מפעל "הכנסת כלה" ובכל יום ויום צבאו על דלתות ביתה עניים וחולים כדי לקבל ממנה תמיכה הגונה. נפטרה א' בניסן תשי"ג ועל מצבתה נכתב: "הצדקנית והעסקנית שלא הניחה כמותה".

צאצאיו:

1. מ' חיה לאה זוגת ר' יוסף ב"ר משה הלוי קראו. נפטר י"ט באבול תשכ"ז וזוגתו ביום י"ז בתמוז תשכ"ט.
2. מ' רבקה איטא זוגת ר' חיים יעקב צוקרמן (בן המדפיס ר' שמואל), חיבר את הספר "אוצר חיים" מבחר חידושי תורה ופניני חכמה על התורה ומועדים, ז' חלקים, ירושלים תשכ"ו.
3. ר' יצחק לדרברג בארה"ב.
4. הילדה יוכבד אסתר ליבא, נפטרה י"ב בטבת תרפ"ג.
- ה. מ' מנוחה נחמה תלצא זוגת הרה"ק ר' שמעון משה שמואל שלעזינגער, בן הגי"ר עקביא יוסף בעל ה"ילב העברי". נפטר כ"ט באייר תשכ"ח וזוגתו כ"ד בכסליו תשכ"ג. איש חסיד יקר-רוח מלא מדע וחכמה, שתקן וענותו ולא מחזיק טיבנותא לנפשיה. מיושבי כותל המזרח של ביהכ"נ החסידי בבתי אונגריין. עבד את בוראו בצנעא מתוך יגיעה ודביקות והאיר פניו לכל אדם. הו"ל את הספר "צוואת משה" למרן החת"ס בצירוף "נער עברי" מאביו הגרע"י שלעזינגער, בירושלים תרפ"ד.
- בנו היחיד הוא ר' הלל שלעזינגער הנ"ל, חתן ר' זלמן ב"ר פנחס לייבוש וועבר.
- ד. מ' אלטע הדסה הויזמן, נפטרה בצעירותה ביום ט"ז בתשרי תרפ"ו. בנה יחידה ר' בן ציון הויזמן דר בערום ימיו בבני ברק ונפטר שם ט' באייר תשנ"ו.
- ה. הילד פנחס דב בעריש.
- ו. הילד חיים ברוך. שניהם טמונים בהר הזיתים.

מקורות: קונטרס "אנשי אמנה שאבדו" לדמותו של הרה"ח ר' אברהם אהרן ב"ר מנחם מאניש שיינברג, בעריכת בנו הרה"ק ר' משה שליט"א מורה הוראה בירושלים, ממנו שאבנו את רוב החומר ותשו"ח לו על אדיבותו וסיועו הרב ועל התמונות הנדירות שהעניק לנו בטובת-עין; "רבנו הקדוש מצאנו" ח"ג; "סיני" שה; "צפונות" יג; "בשערי ירושלים" עמוד 162; הקדמת "אהבת השם" לר"א לדרברג; הקדמת "חידושי הגר"ח השלם" הוצאת אורייתא; ההנחות בסו"ס "אדרת אליהו" להגרא"ד סלאטקי; "סיפורים ירושלמיים" ח"ה; "סוחרים ובעלי מלאכה בירושלים" על ר"א לדרברג. תשו"ח להרה"ק ר' יהושע אשכנזי ר"כ "רב אחא" בירושלים ולהרה"ח ר' ברוך פריינד - על סיועם במאור פנים.

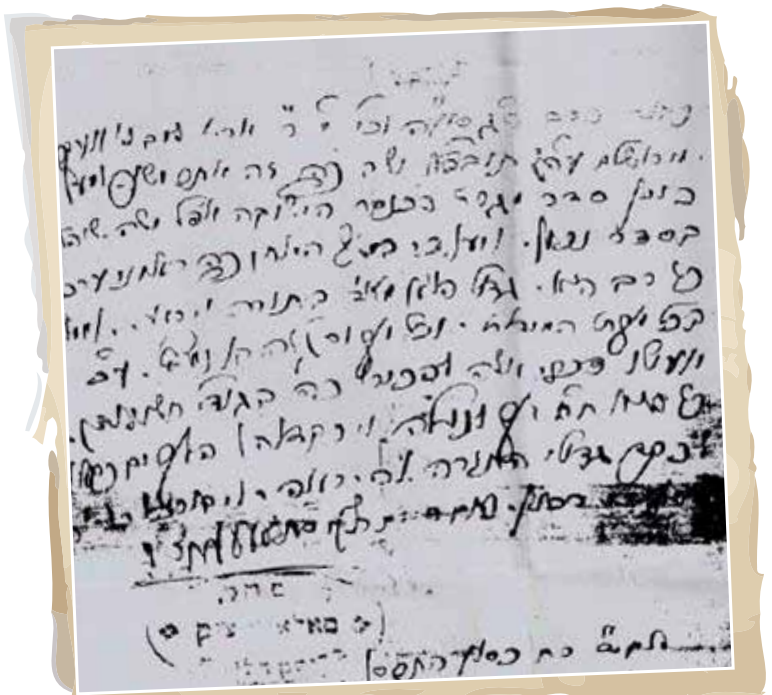
תגובות, הארות וקורות משפחות, תתקבלנה בברכה במייל: hazadikim@gmail.com ובפקס: 0577-962460

רבו מהר"ם שפירא בעת הסתלקותו. עסק בהצלת הרה"ק ר' אהרן מבעלזא אשר אח"כ ביקרו בביתו בירושלים בשכונת "מאה שערים" ומדי שנה היה הרה"ק מבעלזא קורא במגילת אסתר שלו. משנת תשי"ח כיהן כרב בסאן-פאולו בברזיל לשם התקבל בהמלצת מרן הגאון מטשעבין, ומשנת תש"ל עד תשנ"ז כיהן כגאב"ד מעלבורן, וכיום רב ביהמ"ד "חות דעת" ע"ש זקנו רבנו החו"ד בשכונת סיענט בברוקלין, לאורך ימים ושנים טובות.

ג. ר' אהרן וועבר, נפטר כ"ג בכסליו תשכ"ג.
ד. מ' אלטע חנה רחל זוגת הרה"ק ר' אליעזר יוסף הלוי לדרברג. נולד לאביו ר' יצחק הלוי ב"ר צבי יהודה לייב הלוי (ב"ר אלימלך) לדרברג - ראש משפחת לדרברג בארה"ק שעלה בשנת תרל"ח מפלאצק שברוסיה לירושלים יחד עם בנו ונכדו הנ"ל, ונפטר בה ביום ד' בתשרי תרס"ז. בהיותו כבן שנה בפלאצק (ועל שם עיר הולדתו נקרא בירושלים: דער פלוצקאיי) נפל למשכב ובעצת כ"ק אדמו"ר מאלכסנדר נדר לעלות לארץ ישראל והוא הבריא בדרך נס.

תלמיד חכם מופלג אשר שקד כל ימיו על דלתי התורה והיראה שלא ע"מ לקבל פרס. היה בקי מאין כמוהו בכמה מסכתות בש"ס והיה הוגה בהן תדיר, וגם בעת לכתו ברחוב היו שפתיו ממלמלות את דברי הגמרא. דר בשכונת בתי ורשה בירושלים והיה דורש בתורה ומוסר בביהכ"נ הפרושים בשכונה. לא רצה לעשות תורתו קרדום לחפור

בה והתפרנס מחנות למכשירי כתיבה וכלי זכוכית שהיתה לו ליד שער יפו במשך כעשרים שנה עד שנת

מכתב הגר"ח מזבדיסק לר' לייבוש וועבר